

2015 m. lapkričio 12 d. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (Lietuva) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą byloje Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuras prieš Gintarą Dockevičių ir Jurgitą Dockevičienę

(Byla C-587/15)

(2016/C 027/21)

Proceso kalba: lietuvių

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas

Šalys pagrindinėje byloje

Kasatorius: Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuras

Kitos kasacinio proceso šalys: Gintaras Dockevičius ir Jurgita Dockevičienė

Prejudiciniai klausimai

1. Ar Direktyvos 2009/103 ⁽¹⁾ 2 straipsnis, 10 straipsnio 1, 4 dalys, 24 straipsnio 2 dalis, Vidaus nuostatų ⁽²⁾ 3 straipsnio 4 dalis, 5 straipsnio 1, 4 dalys, 6 straipsnio 1 dalis, 10 straipsnis, Chartijos 47 straipsnis (kartu ar atskirai, bet šiomis nuostatomis neapsiribojant) turi būti suprantami ir aiškinami taip, kad kai:

- nacionalinis draudikų biuras (Biuras „A“) atlygina žalą asmeniui, nukentėjusiam per eismo įvykį, šio biuro buveinės vietos valstybėje narėje, dėl to, kad už šią žalą atsakingas kitos valstybės narės pilietis nebuvo apdraudęs savo civilinės atsakomybės;
- dėl šio atlyginimo Biuras „A“ perima nukentėjusiojo asmens teises ir eismo įvykio kaltininko kilmės nacionaliniam draudikų biurui (Biuras „B“) pareiškia reikalavimą atlyginti patirtas žalos suregulavimo išlaidas;
- Biuras „B“, neatlikęs savarankiško tyrimo ar neužklašęs papildomos informacijos, patenkina Biuro „A“ prašymą;
- Biuras „B“ atsakovams (kaltininkui ir transporto priemonės savininkui) pareiškia ieškinį teisme atlyginti jo patirtas išlaidas,

šiuo teismo procese ieškovas (Biuras „B“) savo reikalavimą atsakovams (kaltininkui ir transporto priemonės savininkui) gali grįžti tik lėšų apmokėjimo Biurui „A“ aplinkybe ir jam (ieškovui) nekyla pareiga įrodinėti atsakovo – kaltininko civilinės atsakomybės sąlygų (šio kaltės, neteisėtų veiksmų, priežastinio ryšio ir žalos dydžio) bei tinkamo užsienio teisės taikymo atlyginant žalą nukentėjusiajam?

2. Ar Direktyvos 2009/103 24 straipsnio 1 dalies 5 pastraipos „c“ papunktis ir Vidaus nuostatų 3 straipsnio 1, 4 dalys (kartu ar atskirai, bet šiomis nuostatomis neapsiribojant) turi būti suprantami ir aiškinami taip, kad Biuras „A“ prieš galutinį sprendimą atlyginti žalą nukentėjusiajam privalo aiškiai ir suprantamai (įskaitant duomenų pateikimo kalbą) informuoti kaltininką ir transporto priemonės savininką (kai šie nesutampa) apie pradėtą žalos administravimo procesą ir jo eigą bei suteikti jiems pakankamai laiko tam, jog jie galėtų pateikti savo pastabas ar prieštaravimus dėl priėmimo sprendimo atlyginti žalą ir (ar) žalos dydžio?

3. Jei atsakymas į pirmąją klausimą būtų neigiamas (t. y. atsakovai (kaltininkas ir transporto priemonės savininkas) iš ieškovo (Biuras „B“) galėtų reikalauti įrodyti ar jam kelti bet kokius kitus prieštaravimus ar abejones dėl, inter alia, eismo įvykio aplinkybių, kaltininko civilinės atsakomybės teisinio reguliavimo taikymo, žalos dydžio ir jo apskaičiavimo), ar Direktyvos 2009/103 2 straipsnis, 10 straipsnio 1 dalis, 24 straipsnio 2 dalis ir Vidaus nuostatų 3 straipsnio 4 dalies 2 pastraipa (kartu ar atskirai, bet šiomis nuostatomis nepasiribojant) turi būti suprantami ir aiškinami taip, kad nepriklausomai nuo to, kad Biuras „B“ Biurui „A“ prieš galutinį sprendimą nepateikė prašymo informuoti apie autoavarijos šalyje taikomų teisės aktų aiškinimą ir žalos sureguliuojimą, bet kokiu atveju Biuras „A“ pagal vėlesnį Biuro „B“ prašymą privalo pateikti šiuos duomenis bei bet kokią kitą informaciją, reikalingą pagrįsti [regresinį] reikalavimą atsakovams (kaltininkui ir transporto priemonės savininkui)?
4. Jei atsakymas į antrąją klausimą būtų teigiamas (t. y. Biuras „A“ privalo kaltininką bei transporto priemonės savininką informuoti apie žalos sureguliuojimo procesą ir suteikti jiems galimybę pateikti prieštaravimus dėl kaltės ar žalos dydžio), kokie padariniai kyla dėl to, kad Biuras „A“ neįvykdė informavimo pareigos:
- a) Biuro „B“ prievolei patenkinti Biuro „A“ prašymą atlyginti pastarojo patirtas išlaidas;
- b) kaltininko ir transporto priemonės savininko prievolei atlyginti Biuro „B“ patirtas išlaidas?
5. Ar Vidaus nuostatų 5 straipsnio 1 dalis, 10 straipsnis turi būti suprantami ir aiškinami taip, kad nukentėjusiajam Biuro „A“ atlyginta suma laikytina kaip jo paties prisiimta ir nekompensuotina rizika (nebent šią riziką prisiima Biuras „B“), bet ne kaip kito eismo įvykyje dalyvavusio asmens pinigine prievole, atsižvelgiant į nagrinėjamos bylos aplinkybes *a fortiori*:
- žalos atlyginimo įstaiga (Biuras „A“) nukentėjusiojo pretenziją atlyginti žalą iš pradžių atmeta;
  - dėl to nukentėjęs asmuo paduoda ieškinį teisme dėl žalos atlyginimo;
  - šis ieškinys prieš Biurą „A“ žemesnės instancijos teismuose atmetamas kaip nepagrįstas ir neįrodytas;
  - taikus susitarimas tarp nukentėjusiojo ir Biuro „A“ pasiekiamas tik aukštesnės instancijos teisme, kai šis šalims nurodo, kad jei jos atsisakys taikiai susitarti, byla bus grąžinta nagrinėti iš naujo;
  - Biuras „A“ sprendimą sudaryti taikų susitarimą iš esmės grindžia siekiu išvengti papildomų proceso išlaidų dėl užsitęsusių bylinėjimosi;
  - šiame procese nė vienas teismas nenustatė atsakovo, dalyvavusio eismo įvykyje, atsakomybės (kaltės)?

(¹) 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo (OL L 263, p. 11).

(²) Biurų tarybos vidaus nuostatai, priimti Europos ekonominės erdvės valstybių narių ir kitų asocijuotų valstybių nacionalinių draudikų biurų 2002 m. gegužės 30 d. susitarimu, pridėtu prie Europos Komisijos 2003 m. liepos 28 d. sprendimo dėl Tarybos direktyvos 72/166/EEB taikymo tikrinant motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimą (2003/564/EB) (OL L 192, p. 23).